

ARCHEOLOGIENOTA

EDEGEM PRINS BOUDEWIJNLAAN (prov. ANTWERPEN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bert ACKE, Bart BARTHOLOMIEUX, Daphne
VERAART

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016J45

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: zie privacyfiche
- ➔ Erkende archeoloog: Bart Bartholomieux, OE/ERK/Archeoloog/2016/00127
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Edegem Prins Boudewijnlaan (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Lambertcoördinaten: X: 154137, Y: 205719; X: 154392, Y: 206014
- ➔ Kadastergegevens: Edegem, afdeling 1, A208l, A208k, A211d, A212c, A256b²

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

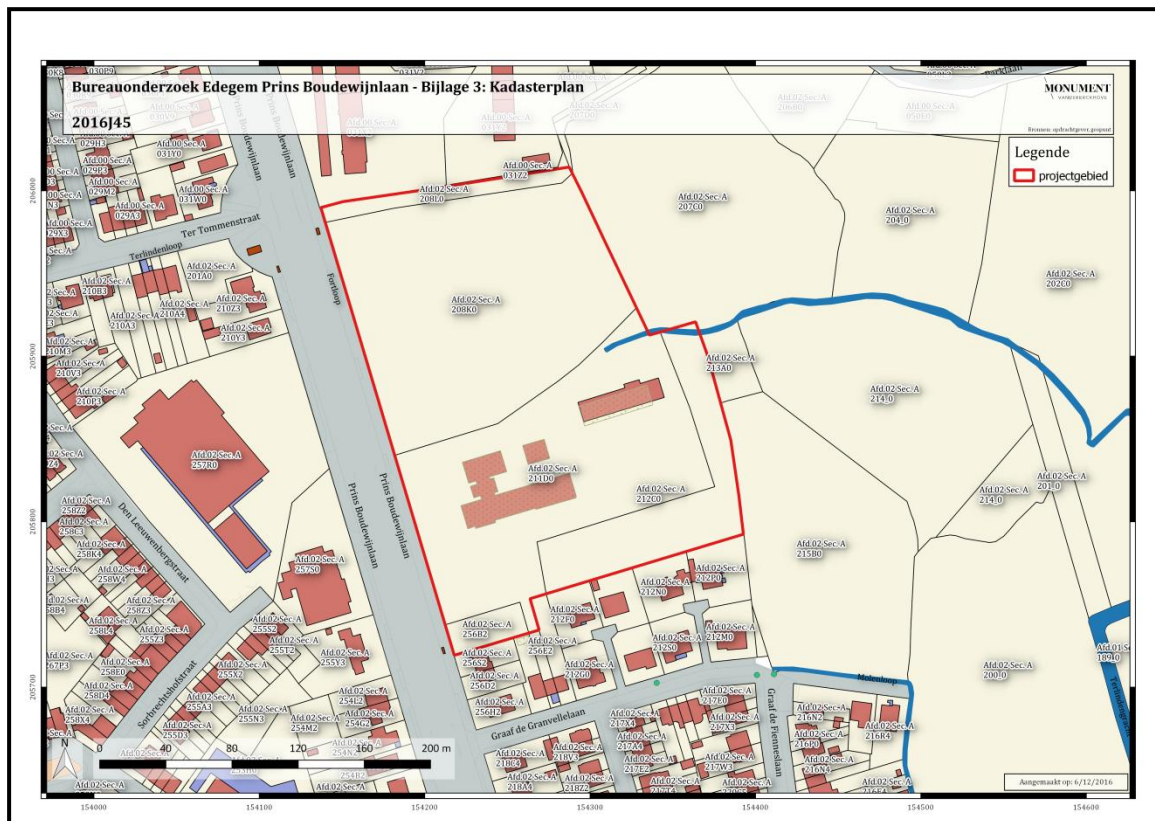
- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Daarom is voor het volledige projectgebied een verder vooronderzoek noodzakelijk. Proefsleuven worden voorgesteld als de meest aangewezen methode, aangezien het voor het plangebied de meest efficiënte methode is om een maximum aan informatie in te winnen. Voor een uitgebreide evaluatie van de verschillende onderzoeksmethoden wordt verwezen naar het verslag van resultaten (hoofdstuk 2.5.).

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan de geadviseerde onderzoeksfase moet voldoen. Het uitgestelde traject is noodzakelijk omdat een aanzienlijke oppervlakte van het projectgebied momenteel begroeid is met bomen. Pas na het verwijderen van de bomen kan het proefsleuvenonderzoek worden uitgevoerd. De kapvergunning zal echter pas worden aangevraagd wanneer de verkavelingsvergunning verkregen is.

• Planafbakening

Het totale plangebied heeft een oppervlakte van ca. 4,6ha en dient onderzocht te worden door middel van proefsleuven. Wanneer de nodige bomen gerooid zijn, kan het proefsleuvenonderzoek aanvangen.

Figuur 1: Aanduiding van het projectgebied op het GRB.

• Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen weergegeven. Het proefsleuvenonderzoek is succesvol beëindigd wanneer haar vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap (meer specifiek de beekvallei)?
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
- Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

- **Plan van aanpak**

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven over het volledige onderzoeksgebied. Het sleuvenplan (zie figuur 2 en bijlage 1) is momenteel opgemaakt zoals het ideaal wordt uitgezet. Echter, pas op het terrein zal duidelijk zijn welke bomen precies blijven staan en hoe deze zich verhouden ten opzichte van het sleuvenplan. In praktijk zullen de proefsleuven, waar deze een te behouden boom kruisen, lokaal onderbroken worden. Hierbij wordt een veilige afstand tot de boom gerekend zodoende deze ook ondergronds geen schade toe te brengen. Locaties waar op het terrein duidelijk zichtbaar een verstoring aanwezig is tengevolge van de uitbraak van de vroegere gebouwen, dienen ook niet geprospecteerd te worden. De verstoring dient wel fotografisch gedocumenteerd maar het is niet noodzakelijk om daar een volledige proefsleuf door te trekken. Het huidige proefsleuvenplan houdt hier alvast reeds rekening met de locatie van de vroegere fabrieksgebouwen, de poel, de centrale beekloop en de geplande bodemsanering. Deze locaties zijn niet mee opgenomen bij het inplannen van de proefsleuven. Afwijkingen op het voorgestelde proefsleuvenplan worden gemotiveerd in het verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek.

Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt)¹. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en bij voorkeur noordwest-zuidoost georiënteerd. Op die manier is er het meeste kans om sporen van oude landelijke gebouwen die in de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen hoofdzakelijk zuidoost-noordwest zijn georiënteerd, aan te snijden. Per sleuf en minstens om de 50m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate

¹ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te verkiesen boven andere systemen. Zie *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.*

manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein.

Er worden extra volgsleuven, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 10% van de beschikbare onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5% door middel van volgsleuven, dwarsleuven of kijkvensters. Op die manier wordt 12,5% van het beschikbare (dus zonder de verstoringen en zones waar bomen behouden blijven) onderzoeksgebied onderzocht en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site. Zodoende kan men ook beter de onderzoekstermijn en -kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.²

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem maximaal de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk benaderd. Indien nodig worden kwetsbare sporen (vb. brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

² H HANCA K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. en ERVYNCK A., Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed, juli 2016.

Figuur 2: Aanduiding van de ideale situatie voor de aanleg van de sleuven binnen het projectgebied op het GRB (bron: geopunt.be) (bijlage 1).

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methode dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het proefsleuvenonderzoek moet niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden.

- **Gewenste competenties**

- ➔ In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient het team te bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring heeft met onderzoek op zandleembodems en beide beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek.
- ➔ Gedurende het veldwerk dient een aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met zandleembodems.

- **Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk**

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.

Bureauonderzoek Edegem Prins Boudewijnlaan - Bijlage 1 - Sleuvenplan 2016J45

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt, cartesius

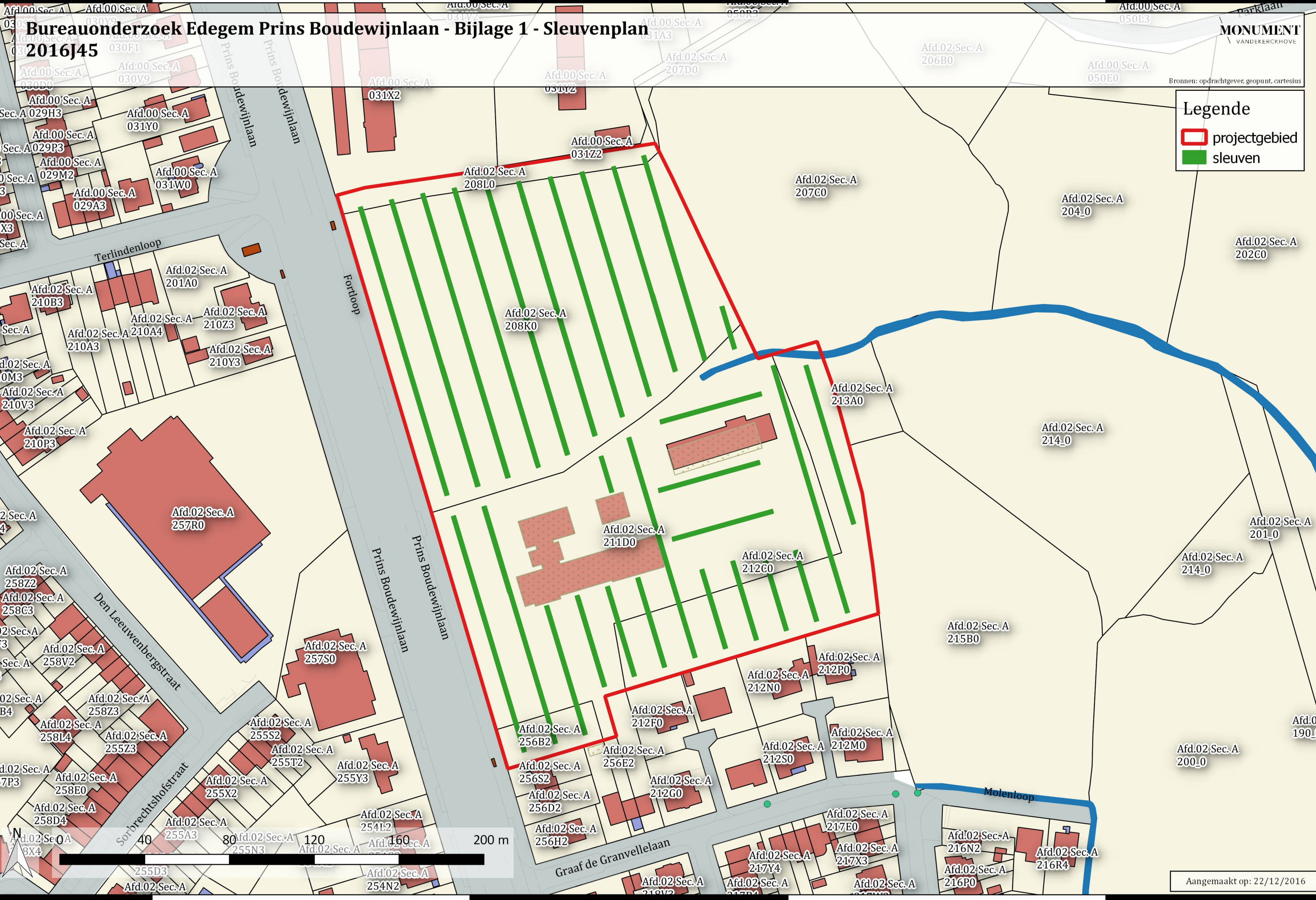
Legende

projectgebied

sleuven

205950

205800

154050

154200

154350

154500

Aangemaakt op: 22/12/2016